

với họ. Hải tìm cách xin được về Hà Nội công tác và thành công trong một số công trình nghiên cứu khoa học, dần tiên xây được căn nhà này. Tưởng họ giàu có, chị vợ cũ đã cố tình cho vợ chồng đưa con gái và hai đứa con của nó ra Hà Nội, nói là để buôn bán rồi nằm lì ở nhà ăn uống, sinh hoạt tự nhiên hết tháng này đến tháng khác.

Thật quá quắt. Mọi thứ trong gia đình tự dưng đảo lộn, thiếu thốn dần và tất cả đều không bình thường. Hai đứa con của Nhung và Hải chịu tác động tâm lý, chúng trở nên khó hiểu, học hành giảm sút trông thấy.

Biết Nhung cam chịu, Hải suốt ngày thở dài. Song cứ tình trạng này sẽ vượt quá sức chịu đựng của Nhung.

Con tàu Thống nhất lướt băng băng, đưa Thu trở lại thành phố Hồ Chí Minh. Gió đồng mát rượi, hương lúa phảng phất thơm bay, nhưng lòng Thu se lạnh. Chẳng lẽ, những bi kịch của cuộc đời cứ bám riết một phụ nữ nhan sắc tài đức như chị? Chị đã giữ Thu ở lại nhà hai ngày và cô hiểu hết ngọn ngành. Thu nghĩ, mình thật may mắn. Tốt nghiệp đại học, cô vào thành phố Hồ Chí Minh

công tác một thời gian, rồi di nghiên cứu sinh ở nước ngoài, sau đó về nước lấy chồng. Hiện nay gia đình cô sống khá hạnh phúc. Từ ngày ra trường, mãi đến tận bây giờ cô mới có dịp tìm gặp lại chị, trong chuyến đi công tác dài ngày về Hà Nội. Nhìn bề ngoài, ai cũng bảo tổ ấm của chị thật êm đềm. Căn nhà trông thật đẹp, thật trang nhã. Thoạt đầu đến đây, Thu đã mừng thầm cho chị. Vậy mà...

Vẫn biết, cuộc đời thật không đơn giản. Thu không nỡ trách chị. Nhưng giá như, chuyện tình của chị cũng suôn sẻ như sự nghiệp; giá như, chị đừng cả tin, và cả Hải nữa, nếu anh có những giải pháp, có trách nhiệm hơn !

Giá như tất cả mọi người, ai cũng có trách nhiệm với cuộc đời;... giá như...

Thu mệt mỏi nhắm mắt. Con tàu vun vút lao đi trong mênh mang gió ngàn.

Tháng 4-1999

KHÁT VỌNG

Mặt trời đỏ lự từ từ nhô lên khỏi rặng tre phía xa, tỏa chiếu không gian bằng thứ ánh sáng rực rỡ. Dưới chân dãy núi màu lam tím lung linh làn sương mỏng, biển lúa vàng rực trải rộng mênh mông.

Trên tầng cao nhà máy lồng lộng gió, Thịnh say sưa cảm nhận cái kỳ vĩ đến khôn cùng. Anh chợt mỉm cười khi liên tưởng đến những lâu đài cổ tích. Thịnh đang đứng giữa cả một quần thể lâu đài đồ sộ, mênh mông, tít tắp.

Phải chi bố anh sống lại, dù chỉ là khoảnh khắc, để chiêm ngưỡng một hiện diện ngời ngời, vĩ đại - vĩ đại hơn rất nhiều những gì mà suốt cả cuộc đời, ông đã từng khát khao, mơ ước.

Tốt nghiệp loại ưu khoa Hóa trường Đại học Bách khoa, bố Thịnh về công tác tại xí nghiệp

lít nhít. Thịnh lớn nhất cũng mới đang học lớp cuối cấp phổ thông trung học. Sau đám tang, mẹ Thịnh ốm nặng, lay lắt hàng nửa năm. Gia đình lâm vào cảnh khó khăn, mọi gánh nặng đè cả lên vai Thịnh : cơm ăn, áo mặc cho năm sáu con người, tiền thuốc thang cho mẹ... Thịnh lao vào tất cả mọi việc, cố gắng lắm mới qua được kỳ thi tốt nghiệp.

Sáng hôm ấy, sau khi lo được ít gạo, Thịnh bảo mẹ :

- Con lên Hà Nội nhờ chú Tính tìm việc làm. Một tuần nữa con về.

- Con ơi - mẹ Thịnh mếu máo - Đất thành thị toàn dân tứ xứ, không dễ dàng đâu. Cứ ở nhà rau cháo, cả nhà bây giờ trông cậy vào mỗi mình con.

Thịnh thở dài, im lặng. Lát sau, cậu nói khẽ :

- Máy ngày nay, con đã đi khắp nơi mà chẳng có việc gì ra tiền. Mẹ ơi, mẹ cứ cho con đi, thế nào chú Tính cũng giúp được con. Nếu không, con sẽ về ngay.

Tìm đến khu tập thể của chú Tính, Thịnh thất vọng. Cơ quan chú đang trong tình trạng thiếu

việc trăm trọng, thím đã nghĩ không lương cả tháng nay. Còn ít tiền chú Tính đưa cả cho Thịnh, bảo đem về.

Thịnh lang thang khắp nơi trong thành phố. Người ở quê ra Hà Nội kiếm việc làm nhan nhản khắp các vỉa hè, nhất là nơi bến tàu, bến xe. Dẫn do mãi, cậu dừng bước trước một hàng cơm bình dân có vẻ được khách nhất. Chủ hàng là một bà già phúc hậu, ngoài 50 tuổi.

- Vào ăn cơm đi cháu - bà chủ hàng cất tiếng mời.

- Dạ không ạ, cháu... cháu...

- Có việc gì vậy? - Bà thông thả đi ra cửa.

- Bà ơi - Thịnh đánh liều bước lại gần, gãi gãi đầu, mặt đỏ gay, nói nhỏ - Xin bà làm phúc, có việc gì cho cháu làm với!

- À, cần việc làm hả? Ồ, để tôi nghĩ xem. Ở quê ra hả? Cậu thì làm được việc gì nhỉ? Ở đây chỉ có việc rửa bát đĩa, bê cơm cho khách. Cậu làm được không?

- Được ạ - Thịnh mừng rơn.

Bà chỉ tay vào đống bát đĩa :

- Cậu vào đây. Làm thử tôi xem nào!

- Vâng ạ - Thịnh ngoan ngoan.

Bà chủ nhìn cách Thịnh rửa bát, gặt gặt dầu. Giờ cao điểm, khách ăn chật cửa hàng.

- Cậu để bát đĩa đấy, đi mang thức ăn cho khách - Tiếng bà chủ.

Thoạt đầu, Thịnh hơi lúng túng. Nhưng chỉ mười lăm phút sau, cậu đã tỏ ra nhanh nhẹn. Thịnh chạy như con thoi giữa các bàn. Nhìn Thịnh lễ độ, niềm nở với khách, bà chủ hài lòng lắm.

Hết buổi, bà bảo :

- Tôi muốn cậu làm lâu dài ở đây. Cơm nuôi, tháng năm mười ngàn, cậu có thể ngủ ở cửa hàng nếu chưa có chỗ nghỉ.

Thịnh làm việc suốt ngày, không nề hà bất cứ việc gì. Những lúc rỗi khách, cậu sà vào bếp học nấu ăn. Thịnh nhanh chóng học được cách nấu tất cả các món ăn một cách thành thạo. Mọi người quý cậu lắm, nhất là bà chủ. Số tiền lương được trả, tháng nào cậu cũng nhờ bà đóng gạo tất, được khoảng năm yến, đem về quê.

Vất vả quần quật sáu tháng trời, song Thịnh không dành dụm được đồng nào. Những lúc xin phép bà chủ về quê, cậu đã tranh thủ đi xem xét nhiều nơi song thật khó mà có việc gì khá hơn. Cứu vạn, ăn mày, lê la khắp đầu đường xó chợ.

Lưu manh, trộm cắp nhan nhản khắp thành phố. Sẩy chân một bước là sa vào cạm bẫy. Dù sao cậu cũng đã là kẻ may mắn ! Kể ra, nếu không phải gửi tiền về quê, dành dụm lâu lâu Thịnh cũng có được một số vốn nho nhỏ...

Chả nhẽ suốt đời cứ làm thuê như thế này mãi?

Mười một giờ đêm mới hết khách, mọi việc gọn ghẽ, Thịnh đảo đi các phố. Mắt cậu sáng lên : các quán giải khát đông nườm nượp. Quan sát hồi lâu Thịnh nhẩm tính, rồi quyết định rất nhanh...

Xin nghỉ việc ở hàng ăn, Thịnh thuê một quán nhỏ bán giải khát. Các loại nước ngọt cậu lấy chịu, bán hết mới trả tiền. Thịnh bán hàng có duyên, thu lãi trông thấy.

Từ chỗ bán giải khát, thấy các bà đồng nát hỏi mua mảnh thủy tinh, Thịnh nảy ra ý định đi thu gom. Cậu đến tận Nhà máy Thủy tinh “khảo sát” giá, lập kế hoạch thu mua. Bằng chiếc xe đạp cũ mua tại chợ trời, cậu len lỏi khắp các ngõ xỉnh Hà Nội, đến tận các bệnh viện. Thịnh gom được nhiều lắm, nhiều khi phải thuê ô tô, chở

thăng đến Nhà máy Thủy tinh. Mua với giá "vứt đi", nhưng bán thì... không ngờ cái nghề đồng nát này lại "mau tiền" đến thế. Nhất là các vỏ lọ penixinin, Thịnh giao cho Viện Thú y mỗi lần hàng vạn chiếc để họ xử lý tận dụng dụng thuốc gia súc, gia cầm..., họ trả hàng triệu đồng. Ham việc, Thịnh làm quần quật suốt ngày, mỗi đêm chỉ ngủ 3 - 4 tiếng đồng hồ. Từ mảnh thủy tinh, Thịnh thu gom sắt vụn. Trong đám gọi là "sắt vụn" ấy có cả các bình cứu hỏa đã hết giá trị sử dụng. Năm 1993, nước ta chuyển mạnh sang nền kinh tế thị trường, làm xuất hiện hàng loạt cây xăng trên các trục đường giao thông. Cây xăng, tất nhiên phải cần bình cứu hỏa - một ý nghĩ chợt lóe lên trong đầu Thịnh. Kế hoạch mới được cậu vạch ra...

Vẫn chiếc xe đạp tòng tọc, Thịnh "tung hoành" khắp các địa phận Hà Nội - Hà Tây - Hòa Bình - Hà Nam - Nam Định... có ngày cậu đạp tới 200 km, đến tận các điểm chuyên thu mua sắt vụn, các xưởng xăng cũ từ thời chiến tranh... Qua tay Thịnh, hàng trăm chiếc bình cứu hỏa được gia công lại. Thịnh thu được những món tiền mà trước đây nằm mơ cậu cũng không dám.

Thời gian thấm thoát trôi nhanh. Chỉ mới 3 năm ra Hà Nội, từ chỗ hai bàn tay trắng, ngơ ngác, xa lạ, giờ Thịnh phong trần, già dặn đến hàng chục tuổi, kinh nghiệm sống được tích lũy khá nhiều và số vốn lên tới năm, sáu chục triệu đồng. Cậu kết thúc thời kỳ thu, mua phế liệu phế phẩm khi các loại bình cứu hỏa ngoại nhập bắt đầu tràn ngập thị trường.

Phải nói rằng, Thịnh rất có khả năng làm kinh tế. Cậu có thể tiến rất xa trên thương trường. Song từ trong thâm tâm, làm giàu không phải là mục đích của Thịnh. cậu bươn chải vất vả kiếm tiền cũng chỉ vì cuộc sống gia đình. Trong ký ức thẳm sâu, Thịnh vẫn canh cánh nỗi niềm về người cha đã mất, về những dự định lớn lao mà suốt đời ông chưa làm được. Ngày ấy, sau khi ông mất, Thịnh gói kỹ tập bản thảo dự án cải tạo sản xuất của bố, cất vào đáy tủ. Cậu biết, đó là tài liệu vô giá mà một kỹ sư tâm huyết đã xây dựng từ kiến thức khoa học của một sinh viên khoa hóa xuất sắc nhất, cộng với sự trải nghiệm thực tế sản xuất của một người thợ dạn dày kinh nghiệm. Dù thế nào, Thịnh cũng phải vào đại học. Chỉ có như vậy, cậu mới thực hiện được ước nguyện của bố.

Thịnh ôn tập khá vất vả sau một thời gian dài gián đoạn. Bù lại, cậu thi đỗ Bách khoa với số điểm khá cao. Thịnh về quê đón em trai lên cùng trông coi cửa hàng.

Người bảo vệ đưa Thịnh đến phòng làm việc của Tổng giám đốc Quang.

- Cháu chào bác ạ - Thịnh rụt rè.

- Thịnh hả, cháu ngồi xuống đi - ông Quang thân mật - Bác đã nghe hiệu trưởng nhà trường khen nhiều về cháu, nhất là kết quả học tập trong các môn thực hành. Bởi vậy, bác đặc biệt chú ý đến cháu...

Chợt ông Quang đột ngột dừng lại, nhìn Thịnh chăm chăm.

- Hình như... - ông lẩm bẩm.

- Dạ, bác bảo gì cháu ạ ? - Thịnh lúng túng.

- À, không - ông Quang cười hiền hậu - Đây cháu, quê cháu ở đâu nhỉ ?

- Cháu ở tỉnh H ạ.

- Bác nhớ ra rồi - ông mừng rỡ - Trông cháu rất giống...

- Cháu là con bố Minh ạ - Thịnh nhoẻn miệng cười tiếp lời ông.

- Chà, có thể chứ - ông Quang nắm tay Thịnh, lắc lắc - Đúng là con nhà nòi. Ngày xưa, bố cháu và bác thân nhau lắm. Bố cháu nổi tiếng học giỏi, hết như cháu bây giờ. Khi bố cháu qua đời, bác bận công tác ở trong Nam, có gửi điện về chia buồn...

- Dạ, cháu vẫn còn nhớ - giọng Thịnh trầm xuống - Ngày bố cháu còn sống, bố cháu rất hay kể về bác, lúc ấy cháu chỉ biết bác đang làm giám đốc xí nghiệp A ở Hà Nội. Gần đây, tình cờ, cháu được nghe nhiều người ca ngợi bác, cháu đánh liều đến đây. Thật ra, mãi đến lúc bác nhận ra cháu giống bố Minh, cháu mới dám chắc...

- Ra thế - ông Quang cười - Vậy bác có thể giúp gì được cháu nào ?

Thịnh nâng niu tập bản thảo :

- Bác ạ, đây là toàn bộ dự án cải tạo sản xuất của bố cháu lúc còn sống. Cả cuộc đời, bố cháu chỉ mơ ước thực hiện được.

- Thế hả ? - ông Quang vội vàng đón tập bản thảo - Thế cháu đã nghiên cứu kỹ chưa ?

- Rồi ạ. Cháu thấy..., mặc dù ra đời đã hơn chục năm, song dự án của bố cháu đến nay vẫn có nhiều ưu điểm, đặc biệt là tính khả thi... Cháu đã thức trắng nhiều đêm để nghiên cứu, kể cả

làm thực nghiệm. Cháu cũng thường xuyên đến một số nhà máy quen, nhờ các chú kỹ sư giảng giải. Cháu đã có một số điểm bổ sung vào dự án của bố cháu.

- Cháu giỏi lắm - ông Quang xúc động - Thảo nào... rất có thể, điều bố cháu mơ ước sẽ được thực hiện, mà mức độ còn lớn hơn nhiều. Cho bác mượn dự án, bác sẽ tự nghiên cứu trước khi trình cấp trên. Bây giờ bác bận tiếp khách, chủ nhật cháu đến đây nhé.

Vị Tổng giám đốc sững sốt khi đọc kỹ dự án của bạn ông. Có rất nhiều điểm trùng hợp với một dự án liên doanh với nước ngoài mà ta chuẩn bị ký kết, chỉ khác về quy mô thực hiện. Một số luận điểm đặc biệt giá trị, giải tỏa nỗi băn khoăn bấy lâu trong ông, giúp ông tìm ra ẩn số đích thực để đi đến quyết định cuối cùng.

Ít lâu sau, một Nhà máy liên doanh sản xuất vật liệu xây dựng - chế tạo cao su đồ sộ được xây dựng ngay trên quê hương Thịnh, tại nền đất của xí nghiệp cũ - một nơi lý tưởng về khai thác tài nguyên và giao thông vận tải... Thịnh tốt nghiệp đại học, đi thực tế ở nước ngoài 2 năm rồi

được cử về nhà máy công tác, giữ vị trí kỹ thuật đặc trách tại phòng điều chế.

Cậu em trai Thịnh sau một lần thất bại vì kinh doanh mặt hàng thuốc trừ sâu trong thời gian bán đại lý (do sai sót kỹ thuật khi pha chế thuốc), bị mất mấy chục triệu đồng, đã quyết tâm thi vào đại học Nông nghiệp theo lời khuyên của Viện Thú y. Rồi cậu theo học cả lớp quản trị kinh doanh... Sau đó, cậu ta rất thành đạt, đã có những giai đoạn giữ độc quyền kinh doanh các mặt hàng như : thuốc tăng trọng cho gia súc, thuốc kích thích sự tăng trưởng của cây... Hiện nay cậu là giám đốc của một công ty trách nhiệm hữu hạn.

Cha và con - khát vọng muôn đời cho nhip sống thăng hoa.

Tháng 6-1999

NIỀM TIN BẤT TỬ

Mặt trời đã lên cao gần ngang đầu mà Ngân vẫn mãi mê chặt củi.

- Ái - Chợt Ngân kêu thất thanh. Lưỡi dao sắc ngọt găm sâu giữa ngón tay trở, máu chảy đầm đìa bàn tay Ngân. Cô luống cuống ép sát vết thương vào đùi. Máu vẫn chảy đều, ứ đọng khoảng ống quần phía trên. Ngân hoa mắt lảo đảo, gục xuống cạnh bụi cây đang bị chặt nham nhở.

- Nào, đưa tay cho tôi, nhanh lên!

Ngân giật bản mình, ngược nhìn người con trai lạ bằng ánh mắt tái dại, đau đớn, khuôn mặt nhợt nhạt vì mất máu. Anh ta nhanh nhẹn đắp vào vết thương của Ngân một miếng to lá cây rừng vừa nhai vụn, đầm nước miếng. Vết thương lập tức cầm máu. Anh quỳ xuống, lấy vạt áo nhẹ nhàng lau sạch những ngón tay nhòe nhoẹt máu của cô

gái, rồi lật mép trong vạt áo xé toạc một dải, buộc chặt vết thương.

- Anh là...là... - Ngân đột ngột giật tay như phải bỏng, đôi mắt mở to hoảng hốt nhìn người con trai trong bộ quần áo màu ghi cũ.

Chợt hiểu ra, anh ta bối rối đứng dậy lùi xa Ngân. Ngập ngừng một lát, anh nuốt khan, giọng khó nhọc:

- Tôi là... phạm nhân.

- Được rồi đấy - không nhìn Ngân, anh ta nói tiếp - cô về đi, cử động nhẹ nhàng kéo máu lại chảy, cẩn thận không có nhiễm trùng...

Anh ta đi rồi, Ngân bản thân đứng nhìn theo: con số 31 nổi rõ trên lưng áo ướt sẫm mồ hôi. Người tù rảo bước về phía vạt núi đá đang được khai thác. Khoảng hai chục phạm nhân đang ngồi giải lao giữa bãi đá lỏng chổng la liệt choàng, búa.

Từ hôm ấy, hình ảnh người phạm nhân ám ảnh Ngân một cách kỳ lạ. Anh ta còn trẻ lắm, chỉ hai ba, hai bốn là cùng; bộ quần áo tù cũ kỹ không giấu nổi vẻ đẹp ngời ngời trên khuôn mặt trắng trẻo, cương nghị pha một chút ngang tàng. Những tình cảm lạ lùng nảy sinh thôi thúc Ngân khám phá “thế giới người tù” - một thế giới đen ngòm,

cống rãnh, đầy đầy những bí mật, xa lạ với xã hội “hiền lương”; một thế giới mà trước đây, Ngân chỉ được tiếp xúc qua phim, ảnh. Thế giới ấy, ngay từ trong tâm tưởng, Ngân đã muốn tránh xa.

Và... một chút gì diu diu, mơ hồ, len nhẹ vào trái tim thiếu nữ của Ngân.

Chủ nhật.

- Người đi thăm nuôi ở xứ này thật thưa vắng. Ngân xuất hiện trước cổng trại giam với gương mặt ủ kín trong chiếc khăn bông và nón lá, chỉ để hở đôi mắt. Cô xuất trình chứng minh thư. Vì thiếu giấy giới thiệu của chính quyền địa phương, khó khăn lắm cô mới xin được vào thăm “người tù số 31”. Cùng may chú bảo vệ sau khi căn vặn Ngân về chuyện không biết tên người nhà, bắt cô bỏ nón, bỏ khăn để đối chiếu với ảnh chứng minh thư, đã nhận ra cô là người xóm ngoài! - Cách đây nửa tháng, vô tình anh đi cùng một người bạn đến thăm bố Ngân.

Vừa đi, Ngân vừa nghe chú ấy lẩm bẩm: lạ thật thằng Hải quê ở Hà Nội cơ mà!

Hải nhìn Ngân trân trân. Đúng là cô ấy, hồng hào chứ không tái xanh tái tử như hôm

ở trong rừng. Trông cô ấy thật xinh tươi.

- Anh Hải ạ, em đến để cảm ơn anh - Ngân lúng túng.

- Sao cô biết tên tôi? - Hải ngạc nhiên.

- Dạ, nhờ chú bảo vệ...

- Thế cô tên là gì?

- Em là Ngân.

Nhớ lại thái độ hốt hoảng của cô gái hôm nọ, nét mặt Hải chợt lạnh băng, ánh mắt lảng xa :

- Cảm ơn cô, việc bình thường chứ có gì ghê gớm lắm đâu mà cô phải lặn lội vào tận đây. Tôi chỉ làm bổn phận đối với con người, còn chúng tôi... chắc con người ghê sợ chúng tôi lắm phải không, nhất là cô?

Ngân đứng chết lặng. Hồi lâu cô nói như người mắc lỗi :

- Anh đừng nghĩ thế. Nếu vậy, em đã chẳng dám vào đây.

Hải chợt thấy ân hận. Anh thành thật :

- Tôi xin lỗi vì đã nặng lời. Thật không phải...

Ngân im lặng. Lát sau, cô ngập ngừng:

- Anh... Hải ạ, em... em muốn...

- Sao cơ ?

Ngân đánh liều. Cô nói lí nhí, mặt đỏ bừng :

- Là... em muốn biết vì sao anh lại vào đây? Em có linh cảm anh là người rất tốt.

- Thế Ngân nghĩ ai là phạm nhân cũng đều xấu cả ư?

- Dạ, em... Em không dám!

Hải thở dài :

- Mà Ngân có nghĩ như vậy cũng không sai! Đành rằng không phải người tu nào cũng xấu, nhưng ít nhất ai đã vào tù thì trước đó đều đã làm một việc xấu, ưu vô tình hay cố ý...

- Vậy anh... anh đã làm gì cơ ?

- Tôi đã... giết người!

- Giết người? - Ngân lùi xa Hải theo phản xạ tự nhiên - Vì sao cơ?

- Vì những phút ngông cuồng của tuổi trẻ. Bây giờ thì Ngân sợ rồi phải không? - Giọng Hải trầm xuống, cay đắng, ánh mắt buồn xa xăm - Thảo nào, lâu nay tôi cảm thấy rất rõ người dân tránh chúng tôi như tránh hủi, trẻ con sợ chúng tôi như ngáo ộp.

- Anh lại nói quá lên rồi - Chỉ tại em bị bất ngờ thôi mà - Ngân cười.

- Ủ nhưng... Ngân này, Ngân không nên nghe những chuyện tù tội mà làm gì, chẳng hay ho đâu!

- Em đã vào đến đây, lẽ nào... mong anh hiểu cho em - Ngân nài nỉ. Giọng cô buồn buồn, đôi mắt đen láy trong veo tỏa những tia sáng ngây thơ, ấm áp. Hải thấy lòng dịu lại.

- Thôi cũng được, Nếu ngân muốn, tôi sẽ kể. Chuyện dài lắm. Nhưng lý do thật đơn giản. Thế mới lại càng đau xót. Lẽ ra, bây giờ tôi đã học xong đại học...

Hải là con một gia đình Hà Nội gốc, nề nếp có tiếng. Bố Hải là bộ đội, rời quân ngũ sau đại thắng mùa xuân 1975, và nghỉ hưu với quân hàm thiếu tá. Hải là con một, được mẹ cưng chiều nhất mực. Cậu học rất giỏi. Hải lại hay giúp đỡ bà con lối phố sửa đài, điện. Cậu ghét cay ghét đắng những chuyện cờ bạc, rượu chè... Chính vì thế, mẹ cậu rất tự hào về con trai. Phải cái Hải một mình một tính, lúc nào cậu cũng cho là mình suy nghĩ đúng, làm đúng, không nghe bất kỳ lời khuyên răn nào. Thấy thằng con độc lập tính một cách thái quá, bố Hải lo lắng. Ông giáo dục con một cách nghiêm khắc. Song Hải luôn né tránh bố, cho là ông cổ hủ, gia trưởng không phải lối -Hải xa bố đã quá lâu. Khi bố về nhà, Hải đã 15 tuổi.

Ở đường phố nhà cậu, gần tháng nay tự nhiên xuất hiện một bọn cờ bạc bịp chuyên nghiệp. Chứng kiến tận mắt những trò lừa trắng trợn, đã mấy lần Hải định “ra tay” cảnh cáo chúng (cậu có ít bài võ do ông chú ruột dạy cho).

Hôm ấy, sau khi kết thúc môn cuối cùng kỳ thi tốt nghiệp phổ thông trung học, lúc về gần đến nhà, Hải nhìn thấy một đám đông xúm đen xúm đỏ quanh mấy người nhà quê cưỡi vạ, mặt mày tái xanh tái xám; có cả phụ nữ nữa, nước mắt giọt ngắn giọt dài. Cách đó mấy bước, bọn “trùm lừa” vừa lăm lét canh chừng công an, vừa hí hửng chia nhau tiền. Những con bài xanh đỏ rơi tung tóe. Nhanh như cắt, Hải xông đến, đá thẳng vào chỗ hiểm tên đầu sỏ. Được dân phố cổ vũ, hăng máu, Hải bồi thêm mấy cú đấm nữa làm hấn ngã lăn ra bất tỉnh. Công an đến, hấn được đưa đi cấp cứu, nhưng một ngày sau thì chết. Bác sĩ kết luận hấn chết vì cú đá hiểm của Hải. Vụ án được đưa ra xét xử, Hải bị kết án 4 năm tù giam.

Lúc này, Hải mới thấm thía nhận ra rằng mình đã hành động như một kẻ vô học. Rằng, để xã hội bớt đi những đối trá và lừa lọc, phải cần đến

sức mạnh đoàn kết của tất cả mọi người. Nếu như hôm ấy cậu xử sự một cách thông minh, kêu gọi mọi người hỗ trợ thì các đồng chí công an đã tóm gọn cả bọn. Đằng này, ngoại trừ một thằng bị chết, còn lại cả bọn kia vẫn nhớn như ngoài vòng pháp luật. Hải thì ngồi tù - cậu phải trả giá cho sai lầm của mình. Lẽ dĩ nhiên tòa án đã cân nhắc mọi tình tiết, giảm nhẹ mức xử phạt đối với Hải.

“Một ngày tù nghìn thu ở ngoài!”! Nỗi cay đắng, mặc cảm đè nặng cậu suốt 3 năm nay. Vào tù, Hải được biết có rất nhiều hoàn cảnh phạm tội khác nhau. Nào trộm cắp, dao búa; nào tham ô, móc ngoặc... Song cũng có những hoàn cảnh thật trớ trêu, những bi kịch đầy nước mắt. Và phần lớn, họ đều mong muốn được cải tạo, học tập tốt để sớm trở về với gia đình. Lẽ ra, Hải đang sống những năm tháng đẹp nhất của đời người. Lầm lỗi đã chôn vùi tất cả. Đòn trừng phạt đau đớn nhất là sau khi Hải vào tù, mẹ cậu vì quá đau buồn đã lâm bệnh và chết. Bố Hải ngày một ốm yếu, vò vò một mình. Hải giận thân, giận đời. Hàng ngày, cậu cảm thấy ánh mắt của người dân “tự do” như xoáy sâu, châm chích vào cơ thể cậu.

Rồi sau này mãn hạn trở về, Hải sẽ sống ra sao với quá khứ nặng nề ấy?

Hải kể một mạch, đều đều, lăm lăm như độc thoại. Chợt anh quay sang Ngân, mắt cô rớm lệ. Hải ngừng bật, lúng túng :

- Tôi xin lỗi đã làm cho Ngân buồn. Tôi... chưa tâm sự với ai như thế này bao giờ...

Ngân cười, trong khi mắt cô long lanh nước :

- Tại vì... chuyện của anh xúc động quá. Nhưng không sao anh ạ. Thế mới biết em nhìn cuộc đời còn đơn giản quá! Cảm ơn anh nhiều. Bây giờ muộn rồi, chào anh em về. Hôm nào em lại đến thăm anh, được không ạ?

- Thôi Ngân ạ, sẽ mang tiếng cho Ngân đấy.

Cô gái không nói gì, cúi vào tay Hải chiếc khăn mặt có gói lọ dầu gió và bánh xà phòng thơm.

- Ở kia, Ngân... - Hải luống cuống.

Nhưng Ngân đã nhòe cười, quay gót đi nhanh ra cổng. Hải đứng tần ngần nhìn theo. Nắng tháng ba nô đùa trong những tán lá xà cừ sáng lấp lánh.

Mặc dù Ngân đã nhờ chú bảo vệ giữ kín chuyện, song việc Ngân vào trại giam đã đến tai bố cô. Ông nổi giận lôi Ngân ra tra khảo suốt nửa ngày

trời. Ngân cắn răng chịu đựng, không hé nửa lời. Tuyệt vọng, ông già tuyên bố nếu con gái tái phạm lần nữa, ông sẽ đánh què chân. Ngân hiểu, xưa nay bố cô rất dữ đòn!

Năm nay Ngân 18 tuổi, tươi tắn như một đóa hoa buổi sớm. Ngân học văn rất khá, nhưng không may rớt đại học. Ngay lập tức, ông bố sắp đặt “kế hoạch” gả chồng cho con gái. Hàng chục đám ngấp nghé, song ông còn lựa chọn. Dùng một cái, gia đình ông anh ruột chuyển vào Nam, để lại cơ ngơi đầy đủ với dàn dê hàng trăm con, giao cho gia đình ông cai quản. Để vợ và đứa con út ở nhà, ông cùng con gái lớn chuyển vào đây.

Ngân chỉ có một mơ ước duy nhất là được vào đại học. Nhưng bố cô dứt khoát : “Con gái có thì. Học hành chi lắm, rồi cũng đến lấy một tấm chồng là hết. Mà thời buổi khó khăn, chắc gì đã thi đậu? Mà y nhan sắc, có phúc gửi thân vào chỗ giàu có, sung sướng một đời con ạ”. Bố Ngân gia trưởng lắm. Bà mẹ thương con mấy cũng phải chịu. Ngân chỉ biết khóc thầm. Giá mà học hành dốt nát, cô cũng cam phận. Đằng này, Ngân chỉ thiếu có nửa điểm. Chỉ cần năm nay có quyết tâm...

Chuyển nơi ở, Ngân mừng khắp khởi ngờ “thoát nạn” lấy chồng sớm ! Nào ngờ... chân ướt chân ráo, đã lại có “mấy đám” đánh tiếng. Bố Ngân phẩn chấn lắm. Chỉ sau ít ngày cân nhắc, ông quyết định chọn Dũng - con một gia đình vào loại khá giả nhất nhì làng này làm rể. Ngân thấy lo sợ. Nghe đâu anh ta mới học đến lớp 4 (!)

Ngân hốt hải đi vào rừng, phía bãi đá. May quá, tổ phạm nhân đang giải lao. Ngập ngừng một lát rồi đánh liều, Ngân gặp người cán bộ quản giáo, xin phép được nói chuyện với Hải ít phút.

- Anh ạ, có việc này cần lắm, em chẳng biết hỏi ai. Bố em đã cấm không cho vào trại, em đành ra đây tìm anh.

- Vậy à ? Tôi thì giúp gì cho Ngân được ?

- Thế này anh ạ, bố em nhất quyết gả chồng cho em, mà cưới ngay trong tháng này. Hôm qua, họ nhà trai đã đến chạm ngõ. Mà em... chỉ còn mấy tháng nữa là thi đại học. Em đã giấu bố làm hồ sơ ôn thi rồi.

- Thế thì mừng cho Ngân chứ ? - Hải cười

- Anh đừng đùa nữa. Mắt Ngân đã ngấn nước. Có cách gì giúp em đi!

- Chàng rể là người tốt chứ ?

- Em không rõ, nhưng trình độ văn hóa thì...
lớp 4 dở dang !

- Ủ, kể cũng căng thật ! - Hải dăm chiêu.

- Đây, Ngân có họ hàng ở xa đây không ? Nơi nào mà bố Ngân không tìm ra được ấy ?

- Sao cơ ạ ? - Ngân ngạc nhiên - Anh khuyên em trốn ư ?

- Tạm thời như vậy. Tập trung ôn thi cho tốt, bao giờ báo kết quả hãy hay.

- Nhưng...

- Trước khi đi, Ngân hãy viết thư để lại.

- Vâng, em sẽ làm theo lời anh, có lẽ không còn cách nào khác - Ngân thở dài - Em sẽ lên nhà đi ở Hà Nội. Trong việc này, mẹ cũng chẳng giúp gì được cho em. Mẹ em sợ bố lắm.

- Vậy thì tốt rồi, về Hà Nội càng có điều kiện ôn thi. Cứ thế nhé.

- Cảm ơn anh nhiều, em về đây. À, mà anh còn ở trong này bao lâu nữa ?

- Tôi ư, còn lâu, nhưng hơn một năm nữa cơ - Hải gượng cười - Thôi, Ngân đi, gắng ôn thi cho tốt nhé. Chào Ngân.

Ngân lên Hà Nội hôm trước thì hôm sau bố mẹ cô tìm đến: Di Ngân khôn ngoan đã giấu biệt cháu gái ở nhà bạn, cho Ngân cùng ôn thi với con gái bác ấy. Thấy ông anh rể đùng đùng nổi giận, cô em tươi cười don đả :

- Hai bác cứ yên tâm, có việc gì em xin chịu hoàn toàn trách nhiệm. Mà con Ngân học khá lắm, năm nay thế nào cũng thi đỗ...

Bố Ngân mặt sùng mày sía, từ mặt em vợ, hậm hực ra về.

Ngân đỗ đại học với số điểm rất cao, hưởng học bổng loại khá. Di đưa Ngân về tận quê, xin lỗi bố. Ông bố đổi giận làm mừng. Gia đình “sui gia hựt” lẳng lẳng rút lui ý kiến.

Ngân vào trại giam tìm Hải báo tin vui.

- Hải được ra rồi, cháu chưa biết à ? - Chú bảo vệ ngạc nhiên.

- Sớm thế ạ ? Cách đây ít lâu, anh ấy bảo còn những hơn một năm nữa mới hết hạn cơ mà ?

- Ủ, cậu ấy thế mà khá - Chú bảo vệ gật gù - Vào diện phấn đấu tích cực nhất ở đây đây.

- Thế... anh ấy có.... nhấn gì cháu không ạ - Ngân ngượng nghịu.

- À, không, nhưng mà, hình như cậu ấy có ý định lập nghiệp ở đây. Ban giám đốc trại rất quý và giúp đỡ Hải, đã đề nghị với Ủy ban xã cấp đất rừng cho cậu ấy canh tác.

- Thế ạ - Mắt Ngân sáng lên - Bây giờ anh Hải ở đâu hả chú ?

- Điều đó thì chú không rõ, hay là... cháu thử lên xã hỏi xem, cứ gặp đồng chí trưởng công an ấy.

- Cảm ơn chú, cháu về ạ.

Từ xa, Ngân đã nhận ra Hải. Anh đang phát cây ở khu rừng hoang.

- Anh Hải! - Ngân gọi to, chạy ào đến.

Hải ngẩng người nhìn Ngân. Cô ấy thay đổi nhiều quá, càng ngày càng xinh đẹp !

- Ngân về từ bao giờ ? Tình hình thi cử thế nào ? Sao biết tôi ở đây mà tìm ?

- Em vừa về hôm qua. Đồ rồi anh ạ !

- Chúc mừng Ngân !

- Sao anh không về Hà Nội ?

Hải im lặng. Hồi lâu anh khề khàng :

- Hôm nọ, bố tôi đến đây. Tội nghiệp, ông cụ khóc rưng rức. Ông mong tôi từng ngày. Chưa đầy

60 tuổi mà tóc bố tôi bạc trắng, người gầy xẹp. Bố tôi đã chuẩn bị công ăn việc làm, đợi tôi trở về. Song, tôi chẳng còn mặt mũi nào mà gặp người quen nữa. Dù sao tôi cũng mang cái án giết người! Vả lại, tôi không có bằng cấp gì, bố tôi dù đã cố hết sức cũng chỉ lo được cho tôi nghề nghiệp lao động phổ thông. Như vậy, ở đâu mà chả là làm ? Ở đây lại thanh thản ! Tôi quen với sự vất vả rồi; trông sẵn, trông ngô cũng đã thành thợ... Còn một điều này nữa, điều mà tôi ấp ủ ngay từ khi còn ở trong tù. Tôi muốn tự tay mình đặt những viên gạch đầu tiên cho cuộc đời... Ngân này, dạo ở tù, tình cờ tôi được biết một câu chuyện cổ : chuyện về Nàng tiên chuối. Câu chuyện thật ly kỳ, nhưng điều kỳ diệu nhất là nó gắn liền với mảnh đất này. Tôi tìm cách vén bức màn huyền thoại... Thì ra, vùng rừng này xưa kia vốn là một làng quê trù phú, sơn thủy hữu tình, nổi tiếng là đất trồng chuối. Chuối rong ruổi khắp nơi trong nước, đổi lấy gạo, muối... Làng giàu lên vì chuối. Một năm trời làm đói kém, dịch bệnh hoành hành, chuối không có người tiêu thụ. Chuối không nuôi sống nổi làng nữa, mọi người dắt díu nhau đi nơi khác làm ăn. Lâu ngày, cỏ cây chen lấn, chuối bị hủy

diệt dần, nơi đây thành rừng hoang rậm rạp.

- Chuyện hay quá - Ngân thốt lên - Thì ra, mình đang đứng trên một miền cổ tích. Vậy ý định của anh...?

- Nếu đúng như vậy, tôi sẽ biến khu rừng này thành làng chuối như xưa. Ngân biết không, hiện nay chuối là loại hoa quả rất có giá trị, là nguyên liệu để chế biến nhiều mặt hàng ngon như bánh, mứt, kẹo. Đặc biệt, chuối Việt Nam xuất khẩu sang thị trường nước ngoài rất được ưa chuộng...

- Không ngờ anh Hải lãng mạn thật ! - Ngân tủm tỉm - Nhưng mà, ngày xưa anh học giỏi thế, sao không quay lại việc học đã ?

- Tôi cũng muốn lắm, nhưng bố tôi đã già yếu, ai lo tiền cho mà ăn học? Sau này hăng hay... Trước mắt, tôi cứ thử sức, biết đâu...!

- Anh giỏi thật - Ngân xúc động - Chỉ ít ngày nữa là em lên trường. Thỉnh thoảng em sẽ về thăm anh.

- Cảm ơn Ngân, cứ học thật giỏi, thỉnh thoảng nhớ đến tôi là được rồi - Hải cười - Vả lại, nếu bố Ngân biết Ngân vẫn quan hệ với tôi, sẽ rầy rà to...

- Đấy, anh lại mặc cảm rồi ! - Ngân phụng phịu

- Trước kia em còn chẳng sợ nữa là...

Hải nhìn Ngân đăm đăm, đôi mắt cô gái mở to đen lánh nhìn anh trù mến. Hải rùng mình, bỗng hiểu ra... Đất dưới chân anh chợt như rung rinh. Ngân, câu chuyện cổ tích về Nàng tiên chuối... Mảnh đất này thật diệu kỳ.

Chợt Ngân mỉm cười khe khẽ nói : Tạm biệt anh...

Hải đứng sững như trời trồng, nhìn hút theo bóng Ngân.

Núi rừng rục rở trong ánh nắng ban mai.

Khoảnh rừng mà Hải được cấp khoảng non héc ta. Anh dự định trồng sắn bao quanh làm hàng rào, còn toàn bộ sẽ trồng chuối. Hải làm việc quần quật từ mờ sáng đến tối mịt, bất kể nắng mưa - Đối với anh giờ đây, thời gian là vàng ngọc. Mỗi hôm đổ đến đâu, rừng thay da đổi thịt đến đấy. Cỏ cây rậm rạp chẳng mấy chốc đã biến mất, nhường chỗ cho đất đai màu mỡ.

Hải sang trại giam, xin được ít cây chuối con. Gặp mưa, đất rừng lẫn với tro than được đốt từ cỏ cây khô, trở nên tươi xốp. Chuối bén rễ rất nhanh, mơn mớn lá non. Hải mừng lắm, viết thư báo tin cho bố xin ít tiền vốn, đi khắp các vùng

quê lân cận tìm mua con chuối, thuê ô tô chở về. Kiên trì nhẫn nại, chẳng bao lâu anh đã biến nơi đây thành “rừng chuối” tươi tốt.

Đọt chuối đầu tiên đã trở buồng; những buồng chuối dài như chiếc đòn gánh, quả lớn rất nhanh, mập mập, mới bánh tẻ mà đã trĩu nặng, vít cong thân cây.

Tuần một lần, Hải nhận được thư Ngân. Tình yêu của Ngân tiếp thêm cho anh sức mạnh, khiến cho anh càng gắn bó bền chặt với nơi đây. Hải rất xúc động khi biết cô thường xuyên đến nhà, động viên bố anh. Thỉnh thoảng cô lại về quê, “bí mật” vào thăm Hải.

- Thế ra, mày vẫn còn quan hệ với thằng... - Bố Ngân giận lắm nhưng cố kiềm chế - Cứ tưởng học hành giỏi giang, ai ngờ... - Tao là tao cấm !

- Con xin bố ! Anh ấy là người tốt, chẳng may... Bố ơi, cũng nhờ anh ấy mà con đã quyết tâm thi đỗ đại học đấy !

Bố Ngân nín lặng. Ông hiểu rằng con gái ông đã lớn. Mà vòng tay ông thì nhỏ quá, ngay từ ngày xưa đã không giữ nổi nó nữa là...

Cả một héc ta chuối sắp đến kỳ thu hoạch. Hải xin ý kiến lãnh đạo xã, liên hệ với nơi thu mua

chuối. Họ vào tận rừng xem xét, ký hợp đồng. Ai cũng tấm tắc ngợi khen...

Vụ chuối đầu tiên bội thu ngoài sức tưởng tượng của Hải. Tiếng lành đồn xa... bà con thi nhau đến xin xã cấp rừng cho họ khai phá. Những ruộng sản, ngô quanh đây cũng được thay toàn bằng chuối. Chẳng bao lâu, cả một rừng chuối bạt ngàn trở buồng. Trước tình hình đó, lãnh đạo xã họp bàn biện pháp thành lập khẩn cấp một hợp tác xã gồm toàn các hộ chuyên trồng chuối, giao cho Hải phụ trách.

Lường trước những khó khăn khi tiêu thụ một khối lượng chuối khổng lồ, Hải lo lắng đến mất ăn mất ngủ. Anh đi khắp nơi đặt quan hệ với khách hàng. Nhiều khi chuối chín, chưa kịp tiêu thụ. Nhìn những buồng chuối chín rục, thơm phưng phức có nguy cơ bị hỏng, thối... lòng Hải xót như xót muối. Anh về Hà Nội tìm bằng được chuyên gia vào tận nơi giúp cho việc bảo quản chuối...

May mắn cho Hải, anh đặt được quan hệ thẳng với khách nước ngoài. Họ ký hợp đồng thu mua chuối hàng tháng và trả bằng ngoại tệ.

Khó khăn vất vả, song bù lại, Hải chiếm được lòng tin tuyệt đối của bà con xã viên. Ai cũng thấy

thu lợi từ chuỗi lớn gấp nhiều lần việc trồng ngô, sắn. Con số xã viên hợp tác xã lên tới 50 - 60 người.

Cứ như thế, trong thời gian năm năm kể từ khi thành lập, hợp tác xã lớn mạnh không ngừng, đời sống xã viên được cải thiện rõ rệt. Nhưng Hải không chỉ dừng lại ở đây. Nhờ chính quyền địa phương và bạn bè giúp đỡ, đặc biệt khách hàng nước ngoài tạm ứng trước cho anh khoản tiền mua chuỗi trong nửa năm... Hải đã huy động đủ số vốn, xin được thành lập Công ty. Đồng thời anh thi vào đại học nông nghiệp - khoa tại chức, vì không có điều kiện thời gian để học chính quy. Nhà xưởng được gấp rút xây dựng. Hải tìm chuyên gia, tuyển công nhân. Diện tuyển mới toàn lớp trẻ, anh bố trí họ vào bộ phận chế biến bánh, mứt, kẹo. Các mặt hàng do Công ty sản xuất được đánh giá cao về chất lượng, tiêu thụ khắp nơi trong nước, nhiều khi xuất khẩu ra cả nước ngoài.

Nền kinh tế thị trường rộng mở, các hãng bánh kẹo khắp nơi ra đời, phong phú về mẫu mã và chất lượng, hấp dẫn người tiêu dùng. Mức độ tiêu thụ sản phẩm của công ty Hải chững lại. Thử thách mới lại đến với anh. Hải vật lộn tìm tòi.

Anh quyết định chuyển hướng sản xuất, tăng cường xuất khẩu chuối quả, chỉ để lại một bộ phận nhỏ sản xuất bánh mứt, kẹo để khắc phục khi chuối chín ngoài thời gian ký hợp đồng. Phần đông công nhân được đào tạo cấp tốc tại chỗ về cách thức chế biến thức ăn gia súc. Thị trường chăn nuôi đang nóng bỏng, thức ăn gia súc được coi là mặt hàng chiến lược.

Năm ấy công ty được chọn đi báo cáo điển hình tại hội nghị các doanh nghiệp trẻ đã đạt được những thành tựu đáng kể, có ý nghĩa quan trọng đóng góp vào sự phát triển của nền kinh tế quốc gia.

Ngân trở về nơi đây dạy học - trường cấp ba của cô cách công ty Hải 6 - 7 km. Bố Hải đã rời Hà Nội về sống với vợ chồng cô. Đạo này, trông ông cụ trẻ hẳn ra.

Thỉnh thoảng, Ngân đi cùng chồng vào thăm công ty. Rừng chuối vẫn xanh rờn, một màu xanh miên man như bất tận. Những tàu lá non sáng lấp lánh như muôn ngàn bàn tay đón chào ánh nắng mặt trời. Gió rì rào bản hòa tấu du dương

ngợi ca niềm tin bất diệt của con người. Ngân mỉm cười nhớ về câu chuyện cổ... Bằng tài trí và nghị lực phi thường, Hải cùng bà con quê cô đã trả lại cho xứ sở ngàn xưa một sức sống mới, dồi dào hơn, mãnh liệt hơn.

Trong giấc ngủ, Ngân mơ thấy Nàng tiên chuỗi dịu dàng, xinh đẹp, giang đôi cánh tay ngà ngọc ôm cô vào lòng, nụ cười trêu mếu, ngọt ngào : tình yêu và nghị lực của hai em thật xứng đáng với món quà thiêng liêng mà đất trời ban tặng.

MÓN QUÀ NHỎ

Lâu lắm rồi, con bé không đến thăm. Mãi mê công việc, tôi đã lãng quên nó. Hôm nay, bất chợt, nó ào vào nhà trong lúc tôi đang đọc một truyện ngắn của nhà văn Pháp (Macgoret Duyara) viết về một tình yêu điên dại dành cho bé gái Do Thái bị bỏ rơi.

Tạo hóa quả là kỳ diệu! Con bé không xinh lắm nhưng dễ thương lạ. Khuôn mặt nó toát lên sự hồn nhiên, chân thật đến xiêu lòng. Hai má nó phình phính ửng hồng như hai trái táo, đôi môi đỏ tươi như vẽ, mắt đen láy, trong veo, trên đầu buộc hai bím tóc như đuôi gà, cứ tung tẫy. Nó đứng nghiêm trước mặt tôi, vẻ trịnh trọng:

- Bác có biết cháu là ai không?

Tôi sửng sờ giây lát. Trông gương mặt con bé quen quen, nhưng tôi không còn nhớ tên nó

nữa. Con bé đã phát hiện ra điều đó. Nó mở đường cho tôi:

- Bác không nhớ à? Hôm nọ ý, bác vẽ và làm thơ chúng cháu ý.

- Ồ... ờ, bác nghĩ ra rồi! - Tôi cười bào chữa - Bác xin lỗi, cháu tên là gì nhỉ?

- Ngọc Hà, em cháu là Ngọc Mai - nó trả lời, láu lỉnh giới thiệu thêm cả tên em gái nó nữa.

- Tên hay quá! Thế là bố mẹ cháu làm gì? - Tôi buồn cười.

- Bố cháu á!... “chát chát chát, bùm bùm bùm” ở văn hóa mấy cả xiên xiên xiên, chọc chọc chọc” cho bác Tâm.

Con bé vừa nói, vừa giơ cả hai tay, dúi dúi, gõ gõ vào không khí ra hiệu cho tôi, miệng cười chúm chím nổi rõ hai lúm đồng tiền xinh đáo để. Tôi chưa hiểu rõ về sau nó nói, bèn hỏi lại:

- Cháu nói thế nghĩa là gì?

- Là chọc tiết lợn thuê cho bác Tâm - Nó giải thích.

- Thế còn mẹ cháu? - Tôi hỏi tiếp.

Mẹ cháu á! Hạt thóc bóc ra bán! - Nó trả lời ngắn gọn.

Tôi hiểu ngay là mẹ nó chuyên bán gạo.

- Thế trước mẹ cháu có làm gì không?

- Mẹ cháu nghỉ dạy học rồi - Con bé nhanh nhẩu trả lời và thò tay vào túi quần lấy ra một cái cọng sắn sùi, dài chừng một gang tay, bé như ngón tay út của nó, vẽ màu hạt dẻ, ruột vàng nhạt. Nó chìa cho tôi và nói:

- Bác có ăn cái này không? Cam thảo đấy, ngọt lắm! Mẹ cháu bảo ăn khỏi ho, thuốc bác đấy.

Nói xong, nó chạy vội sang bên đường để kịp vào lớp học, chiếc cặp sách cứ nhảy tung tung trên lưng. Tôi nhìn theo và nhắc to: cẩn thận đấy, thỉnh thoảng đến thăm bác nhé!

Tới cổng trường, con bé quay lại tặng tôi một nụ cười. Tôi thần thờ trông theo mãi, mặc dù nó đã chạy khuất vào bên trong. Có lẽ con nhỏ chỉ mới học lớp 2 hoặc lớp 3 là cùng. Tôi ước ao có một đứa con gái như nó.

Không đọc tiếp được nữa, tôi ngồi nhấm nháp thứ quà cô bạn nhỏ vừa cho. Ngọt thật, ngọt lịm và đọng mãi trong cổ họng. Lòng tôi băng khuâng thiếu vắng, pha trộn bao ý nghĩ.

Mới chủ nhật trước, tôi đến thăm gia đình một người bạn. Họ nghèo khó, thiếu thốn đủ mọi thứ,

hạn hẹp trong mấy đồng lương công chức. Nhưng họ có hai đứa con béo tròn, xinh như búp bê. Ngược lại, bố mẹ thì như hai con ve sầu. Tôi chạnh buồn và hỏi:

- Sao các bạn suy sụp nhanh như vậy?

Người chồng thở dài: “Ông ạ! bọn mình phải là hai con chó để đổi lấy hai con búp bê này đây”. Cả ba chúng tôi cùng cười gượng, xót xa.

Song tôi biết, có đến cả đồng vàng ở trước mặt, bạn tôi cũng không chịu đổi hai con búp bê để lấy cuộc sống son rỗi, tẻ nhạt như tôi.

Cuộc đến thăm bất ngờ của cô bạn nhỏ đã cắt ngang dòng suy tư của tôi về truyện ngắn của nhà văn Pháp. Tôi miên man nhăm nháp cọng thuốc bắc con bé cho. Ngoài trời mưa lất phất bay. Thi thoảng lại có tiếng động cơ vèo qua trên đường phố.

QUÀ TẶNG BỐ

Mẹ Trung đã đi xa, xa lắm... Đã 3 năm rồi, mẹ không ở với bố con Trung. Ba mươi nhăm tuổi, mái tóc bố sớm điểm sương. Đêm đêm, bố ôm Trung vào lòng, thật ấm. Em ôm chặt cổ bố, ngủ ngon lành. Có những lúc, Trung mơ màng chép môi, thấy mặt mặt. Em choàng tỉnh, sờ tay lên mặt bố, nước mắt bố nóng hổi hai bàn tay Trung. Em hiểu rằng bố đang nhớ mẹ. Thảo nào, tối tối sau khi chấm bài xong, bố lại ngồi hút thuốc đến tận khuya, trầm ngâm, đôi mắt buồn thăm thăm... Trung lại nhắm mắt, vờ thiêm thiếp. Bố nhẹ nhàng gỡ tay em ra, rón rén đến trước bàn thờ mẹ. Bố đứng lâu, lâu lắm. Mùi hương trầm thơm ngát gian nhà nhỏ bé.

Trung mơ thấy hai bố con bông bênh trên những đám mây trắng xốp, tím hồng, đi tìm mẹ. Mẹ kia

rồi! Mẹ đẹp như thiên thần trong chiếc áo choàng bằng voan trắng muốt. Trung gọi to: “Mẹ ơi, mẹ về với hai bố con, mẹ nhé!” Mẹ không nói gì, chỉ cười nhìn hai bố con Trung, nụ cười hiền dịu, thơm ngát như cánh hoa hồng. Rồi mẹ bay bay giữa những đám mây bông bênh, bông bênh. Trung vẫy gọi mẹ, giọng khản đặc, bàn tay chơi với theo bóng mẹ dần xa, dần xa...

- Mẹ đâu rồi? - Trung bỗng hét lên thành tiếng.

- Trung, bố đây con! - Bố giạt mình lay gọi Trung, hốt hoảng khi xoa má con đầm đìa nước.

Chỉ còn một tuần nữa là đến ngày 20 tháng 11, ngày tết của các thầy các cô. Hồi mẹ còn sống, cứ ngày này hàng năm, bao giờ mẹ cũng tặng bố một bó hồng nhung đỏ thắm, kèm theo một món quà thật đẹp, thật bất ngờ gói cẩn thận trong giấy hoa. Trung thích nhất lúc mẹ tặng hoa cho bố. Bao nhiêu năm rồi? mẹ vẫn thế; mẹ líu ríu, ngượng nghịu, má đỏ hồng “em tặng anh!”. Trông bố mẹ thật hạnh phúc. Trung đứng cạnh, vỗ tay đôm đốp.

Đã mấy năm nay, cứ đến ngày này, các anh các chị học sinh đến tặng bố bao nhiêu là hoa, nhưng

bố chỉ vui chốc lát. Bố lạng lè ra chợ, tự tay lựa những bông hoa hồng đẹp nhất, đem về đặt trước bàn thờ mẹ.

Trung trần trọc ngủ không ngon giấc. Em yêu bố lắm. Bố cặm cụi cả ngày, chăm sóc Trung hết như ngày mẹ còn sống. À phải rồi, em sẽ tặng bố một món quà thật đẹp, thật bất ngờ: một bông hồng nhung đỏ thắm - bài tập thủ công em được cô giáo cho điểm mười tươi rói - mà em vẫn bí mật nâng niu cất giữ trong cái hộp xinh xinh.

Sáng nay bầu trời trong trẻo đến lạ kỳ. Muôn ngàn tia nắng ấm áp chiếu sáng những giọt sương lóng lánh.

Trung nâng niu bông hồng đến bên bố, nói líu ríu:

- Con xin tặng bố nhân ngày tết của các thầy các cô.

Bố sững sờ một lát, hai giọt lệ rưng rưng trên khóe mắt. Rồi bố ôm lấy Trung, xoa đầu em âu yếm:

- Cảm ơn con trai của bố. Thì ra con tôi đã lớn thật rồi!

Bố cẩn thận đặt bông hồng trước ảnh mẹ. Nhìn mẹ, bố khe khẽ nói: “Cảm ơn em!”

Mẹ mỉm cười với hai bố con, nụ cười hiền dịu.